

Tosun Bey - (Halide Edip Adivar'ın "Vurun Kahpe'ye" Romanı) Mantıklı

Karakter Tosun Bey, Kuvayı Milliye'nin bir yüzbaşı olarak, haşin, sert, adil, korkusuz, ilkeli, güçlü, inançlı, güvenilir ve lider kişiliğiyle halkın güvenliğini korumakla kendini sorumlu tutar. Kararlarında duyguya yer vermemeye çalışan Tosun Bey, planlı ve çok yönlü düşündür. Kendisi güvenilir olduğu kadar sevdiklerine de koşulsuz güvenen karakter, vatanperver kişiliği ile yurdunun güvenliğini her şeyden önde tutar.

Aktiviter Güçlü bir lider, yüzbaşı olarak yaşayan Tosun Bey, çatışmalarda, cephede bulunmak dışında kendisi için yaptığı bir şeye pek rastlanmaz. Atına binen, çevresiyle iletişim halinde olmaya çalışan Tosun Bey, zengin halktan askerler için para toplamaya çalışır. Birkaç kez de nişanlısı Aliye ile mektuplaşır.

Kişiler Genel olarak Tosun Bey, Aliye ile iletişim halindedir. Onunla fikir alışverişi sağlayan karakter, kasabaya geldikten sonra Ömer Efendi ve Gülsüm Hala ile görüşür. Aliye'yi kasaba ahalisinden ister, halkla kaynaşır. Aliye'nin öğrencisi küçük Durmuş ile de kendisine yardım etmesi vesilesi ile tanışır, kaynaşırlar. Aliye hakkındaki detayları Durmuş'tan alır.

ÖRNEK ANILAR

Lider/Sert Kuva-yı Milliyeci ve Aliye'nin nişanlısı olan Tosun Bey, Karadeniz'in haşin, sert fakat bir o kadar genç Yüzbaşı'sı olarak tanımlanır. Kendisi sahip olduğu fiziksel özelliklerini liderliği ile birleştirerek çevresindekileri yönetir; "Küçük sofada Tosun Bey'in odasının kapısını açık buldu. İçeride siyah Karadeniz kostümü, yanında sallanan başlığıyla onu ayakta buldu. Karşısında Haydar ve Selim, sapsarı emirlerini alıyorlardı. Ömer Ağa da ayakta, iki yüzü endişeli ve sinmiş görünüyordu." Tosun Bey, İzmir işgal edildikten sonra, hemşerileri ile güçlü bir çete oluşturup dağa çıkar. Pek çok ahalinin korktuğu Tosun Bey, okula gidip diğer öğretmenle konuşurken ona ser çıkışır; "Tosun Bey Hatice Hanım'a sert sert baktı: Muallime Hanım, namus kadının yüzünü açıp açmamasında değildir. Din de peçe demek değildir."

Vatansever Onun asıl öne çıkarılan özelliği, bütün duygu ve düşüncelerine egemen olan yurt aşkıdır. Yurt topraklarını düşman işgalinden kurtarmaktır ve bunun için canını verinceye kadar yapmayacağı şey yoktur. Aliye'nin sahip olduğu olumlu özelliklerin çoğuna, erkek kişiliğine özgü biçimleriyle sahip olan komutan âşık olmasına rağmen aşkı ikinci plana atar. Vatani gözünde namusla eşdeğer tutan Tosun Bey, düşmanlara duyduğu kin ile dağlarda yaşar ve vatana sahip çıkar; "-Ağalar, memleketimize düşman girdi. Ne mal, ne ırz, ne de can bıraktı. Bizler düşman kovmak için dağa çıktık." Köy halkının çekindiği Tosun Bey'den Yunan kumandan da oldukça fazla çekiniyordu; "Tosun bu havalide oldukça, Yunan ordusunun arkası tehlikede idi."

Adil Bilmediği konularda bilenin fikrine danışıp, doğru karar almak isteyen adil bir karakterdir. Aynı zamanda halktan alacağı paralarla ilgili de eşit olmaya ve fakirden almamaya gayret eder; "Tosun Bey'in adamları ahaliiden parasız bir şey almamış ve ahaliyi vergiden masun olduklarını, yalnız muayyen adette zengin eşrafın müdafaa için para vereceğini söylemiş ve ahaliyi kazanmışlardı." Sormadan, bilmeden karar almak istemeyen kumandan Tosun, Ömer Efendi ile istişare eder; "Hep Ömer Efendi'den kasaba hakkında malumat alıyor, kasabanın eşrafı, bu havalideki Kuvayı Milliye'yi iase için ne verebileceğini tahkik etmekle meşgul görünüyordu."

Sorumluluk Sahibi Gizli gizli Aliye'yi görmeye gittiği gün, kaldıkları evin askerler tarafından kuşatılmış olmasıyla kendi cephesine gidemeyince üzülp bunu dert edinen Tosun Bey, cephenin kendisine ihtiyacı olduğunu söyler. "Çare mi, Aliye? Benim burada saklanmam bir çare olmaz ki, benim mutlak gece yarısına kadar bu evden çıkmam lazım. Yunanlıların mutlak benim kasabada olmadığıma kanaat getirmeleri lazım lazımdır. Yoksa bütün ordunun selameti mevzuubahistir. Anladın mı? Hem bu felakete sırf kendi zaafım seni görmek için kalbimin çocuk zaafi sebep oldu. Eğer buraya gelmeyeydim, vazifemi yapmam muhakkaktı."

İlkeli Kendisi ile aldığı kararlarda duygusal olmamaya gayret eden Tosun Bey oldukça ilkeli bir kişidir. Şartlar ne olursa olsun, varlığının ve yurdunun güvenliğinin temelinde değişmeyen, eğilip bükülmeyen, her durumda geçerliliğini koruyan ilkeleri olan Tosun, kimi zaman Aliye'yi ikinci plana atar. Aliye'nin yanında sabahladığı gün oradan çıkma planları yaparken, aşkını unuttur ve neferlerini komuta etmek için nasıl çıkacağını düşünür. Bu düşünceler hâsıl olurken, duygularına yer vermez; "Aliye'yi en ateşli ve samimi bir derinlikle seven Tosun'un yüzünde, her şeyden uzak, münferit ve korkunç bir düşünce, belki bir yeis hâkim oldu. Birkaç saat evvel Aliye'nin gözlerinin temasıyla sarhoş ve uysal, kendinden geçen Tosun, şimdi beynindeki hâkim fikrin haricinde hiçbir şey hissetmiyor, anlamıyor, hiçbir lakırdıyla mukabele etmiyordu."

Plancı Kendine ve planlarına son derece güvenen Tosun Bey, Damyanos'un Aliye'ye zaafi olduğunu öğrendiği zaman hemen plan kurup, Aliye'yi bile bile ateşe atması plancı kişiliğinin göstergesidir. "-Sen, benim nişanlımsın, aşkımızın memleketimizden ayrı bir yeri olamaz; burada kalacaksın, bu hafta zarfında Yunanlıların

askerlerini, kuvvetini, cephanesini koyduğu yeri öğreneceksin. Burada bir hafta sonra aynı saatte belki ben, belki Kaptan Selim bulunacak, sen gelirsın yahut bir kâğıt yazar, Durmuş'la gönderirsin, dedi.” Kafasındaki planları Aliye sayesinde uygulayan Tosun Bey, Ömer Bey'in evinden görünmeden çıkarak süvarilerin başına gider. Yaptığı hesaplar neticesinde, Aliye'yi de görevlendirerek bir aya kadar kasabayı Yunan askerlerinden temizlerler. “Aliye'ciğim, dedi. Yarın bizim ordu öğleye kadar buraya gelecek, ben mutlak bu gece, sabahtan evvel, Yunan cephesini atmaya, ilerideki köprüyü tahribe memurum dedi. Bunun olmaması, maazallah, bütün ordu için felaket olabilir. Seni ölümden beter bir şeye gönderiyorum. Fakat senin zekân, senin kahraman kalbin bu felaketten de bir yol bulup sıyrılacaktır. Herhalde sana namusum üzerine yemin ediyorum ki, senden daha cesur, senden daha kahraman bir tek asker tanımıyorum. Hatta Türk ordusunda bile, anladın mı? Çünkü senin çekeceğin ıstırabı, senin feda ettiğin şeyi feda eden kimse, daha ben görmedim...”